

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

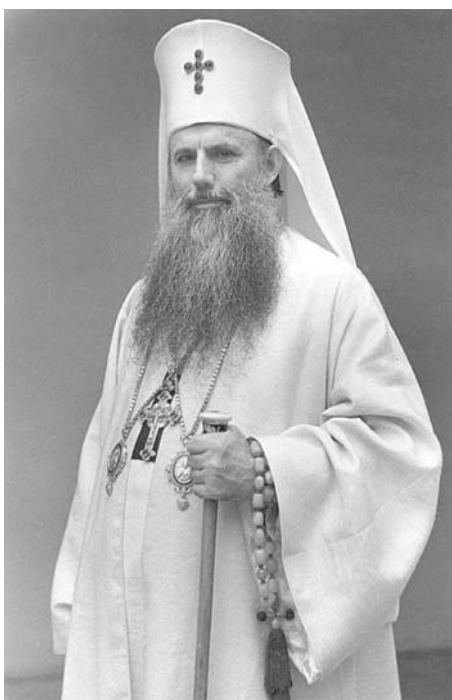
Patriarhul Justinian Marina (1901-1977)

– personalitate providențială a Ortodoxiei românești

Anul 2017 a fost consacrat pe tot parcursul său ca fiind dedicat celui de-al treilea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Justinian Marina, care a păstorit Biserica noastră, ca Întâistătător al ei, între anii 1948-1977 și mărturisitorilor credinței în anii comunismului. Întreaga sa păstorie a coincis cu instaurarea și stăpânirea în România a regimului comunist ateu, cu întreg cortegiul de nedreptăți, violențe la adresa membrilor Bisericii, precum și cu o intenție continuă de a marginaliza, umili și decedibiliza Biserica. Odată cu instaurarea acestui regim politic a început demolarea a tot ceea ce a fost bun în România, pentru a se crea „omul cel nou” al comunismului și „societatea socialistă multilateral dezvoltată”. Pentru realizarea acestui scop, noul regim politic a pus în acțiune întreg arsenalul de luptă ideologică, dar, și fizică, pentru reducerea la tăcere a celor care erau considerați indezirabili pentru noul regim, sau cel puțin, pentru a-i marginaliza, pe cei care nu doreau să se înregistreze în dinamica demolatoare a regimului.

Ajungând în demnitatea de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (al treilea Patriarh, după primii doi: Miron Cristea 1925-1939 și Nicodim Munteanu 1939-1948) și-a dat repede seama de noul context socio-politic, în care va trebui să lucreze, și, mai ales, să plaseze Biserica strămoșească în locul care i se cuvine în societate, intuind, că acest lucru nu va fi ușor. El a reușit să ajungă la câteva concluzii elementare, prin intuiția sa, prin flerul cu care a fost înzestrat și printr-o profundă cunoaștere a realităților sociale și politice din România și nu numai.

În primul rând, și-a dat repede seama în acei ani, de după cel de-al doilea război mondial (1939-1945), că sistemul comunist nu va fi o prezență de scurtă durată pe teritoriul României, ci dimpotrivă, va fi înstăpânit aici pentru cel puțin câteva decenii, și, că acest adversar ideologic va fi puternic și nu va ceda de la ideologia sa de intoleranță și dușmănie față de religie, de credință și de Biserică.

În al doilea rând, a conștientizat faptul, că în fața lui ca Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române și a Bisericii în ansamblul ei, nu pot exista decât două alternative în relația cu noua putere politică comunistă: prima, cea de *confruntare fățișă* cu partidul comunist și instituțiile sale, așa cum au procedat alții, ca de pildă în Rusia, cu consecințe dezastruoase pentru existența fizică a Bisericii, a slujitorilor și a credincioșilor ei: eliminarea fizică a acestora prin împușcare, închisoare, închiderea bisericilor și interzicerea oricărei activități bisericesti articulate etc.; cea de-a doua alternativă: cea de *acomodare, de dialog* cu reprezentanții puterii comuniste, cărora le-a oferit satisfacția recunoașterii lor, a consfătuirii cu ei, și chiar, ceea ce nu era deosebit de plăcut, unele laude la adresa lor, pentru care ei aveau o sensibilitate deosebită, în schimbul acordării libertății de funcționare a Bisericii, chiar dacă limitată mai mult în cadrul locașului de cult, dar, cu posibilitatea săvârșirii Sfințelor Taine și a ierurgiilor, ceea ce pe vremurile acelea nu era de la sine înțeles.

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Rai sau iad?

Duminica a XXII-a după Rusalii

„Zis-a Domnul pilda aceasta: Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube, poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și câinii venind, lingeau bubele lui. Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormântat. Și în iad, ridicându-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui. Și el, strigând, a zis: Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie. Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să treacă la noi. Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiti în casa tatălui meu, căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei. Iar el a zis: Nu, părinte Avraame, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți.” (Luca 16, 19-31)

Dreptmăritori creștini,

Suntem în Duminica a XXII-a după Rusalii, iar în cadrul pericopei evanghelice s-a citit pilda despre bogatul nemilos și săracul Lazăr. Pilda de astăzi ni se deschide pe două planuri: primul se petrece pe acest pământ, iar cel de-al doilea, în viața de dincolo, lăsându-ne să înțelegem că între cele două planuri există o legătură foarte strânsă, în sensul în care, depinde în mare măsură cum viețuim aici pe pământ, de ceea ce vom primi în veșnicie.

În prima parte a pildei, apar cele două personaje, unul negativ, bogatul, care se îmbrăca „în porfiră și în vison”, în hainele cele mai luxoase din acea vreme, și care „se veselea în toate zilele în chip strălucit”, adică își permitea să ducă o viață de lux și plăceri. În opoziție cu bogatul, apare un om sărac pe nume Lazăr, care se tâlcuiește „Domnul este ajutorul meu”. Acesta zăcea „plin de bube” în fața porții bogatului, incapabil să muncească, datorită faptului că era bolnav. Stătea la poarta bogatului dorind să-și sature pânțelele din cele

ce cădeau de la masa acestuia, însă nici pe acelea nu le primea, el însuși devenind „hrană” pentru câinii, care „venind lingeau bubele lui”. Aceasta sugerează faptul că Lazăr și-a asumat, fără să cârtească, starea groaznică în care se afla, și a purtat crucea suferințelor și a lipsurilor cu deplină credință în Dumnezeu, de aceea a și fost răsplătit în viața de dincolo.

Comentatorii Sfintei Scripturi susțin că sărăcia nu este o virtute, precum nici bogăția nu este pricină de pedeapsă, depinde însă de modul cum ne raportăm la ele. Lazăr n-a fost răsplătit pentru sărăcia lui, ci pentru credința și răbdarea sa, iar bogatul nu a fost pedepsit datorită stării lui sociale, ci pentru egoismul său, lipsa de iubire și insensibilitatea față de cei aflați în nevoie.

În cel de-al doilea plan, al veșniciei, situația se schimbă radical, săracul a fost dus de îngeri în „sânul lui Avraam”, adică în Rai.

Continuare în pagina 2
Pr. Petru URSULESCU

Din sumar

► Omagierea părintelui Ilarion Felea – în cadrul Serilor duhovnicești de la Catedrala Veche din Arad
pagina 3

► Știri
pagina 4

Rai sau iad?

Urmare din pagina 1

Locul acesta relevă faptul că Lazăr își odihnește capul la sânul patriarhului Avraam, asemenea unui copil în brațele iubitoare ale tatălui său, având parte de aceeași fericire ca și el. Despre bogat se spune doar că a fost înmormântat, având parte desigur, de o înmormântare fastuoasă, pe măsura „slavei” sale pământești, aceasta fiind însă singura lui răsplată.

Bogatul, care nu l-a cunoscut pe Lazăr în această viață sau n-a vrut să-l cunoască ignorându-l, în iad își aduce aminte de el, rugându-l pe părintele Avraam să-i permită lui Lazăr să-i potolească setea chinuitoare, lucru imposibil de realizat, datorită prăpastiei adânci dintre Rai și iad, adâncită încă din această viață, prin lipsa iubirii și egoism. Bogatul sesizează acum nu numai chinul în care se află, ci și starea de fericire pe care a pierdut-o și de care are parte Lazăr.

A doua cerere a bogatului adresată părintelui Avraam și răspunsul acestuia scoate în evidență o altă temă foarte importantă. Bogatul credea că cei cinci frați ai săi, care trăiau la fel ca el în păcate, ar fi sensibilizați dacă ar reveni cineva din morți

și le-ar spune să se întoarcă la Dumnezeu. Această cerere este ca și o acuză adusă lui Dumnezeu, Care n-ar fi folosit mijloace destul de convingătoare spre a-l întoarce de pe calea lui cea rea. Avraam îi răspunde că este destul să asculte de Moise și de prooroci, adică să creadă în descoperirea lui Dumnezeu prin Sfânta Scriptură și că, dacă de ei nu ascultă, „nu vor crede, nici dacă ar învia cineva din morți”. Hristos a făcut multe minuni și a înviat din morți, dar nici așa, cei cu inima împietrită n-au crezut și nu s-au pocăit. Acest răspuns al lui Avraam constituie morala acestei pilde, și anume că trebuie să folosim încă din această viață prilejul de a ne câștiga mântuirea prin ascultarea și împlinirea cuvântului lui Dumnezeu, prin smerenie și dragoste, umplând prăpăstiile (distanțele) dintre noi.

Oare câți oameni ascultă cuvântul acesta? Inimile împietrite de acest duh al înăvuirii nu se lasă străpunse de chemarea dumnezeiască. Este atât de actuală această pildă, mai ales acum, când bogăția și lăcomia după materie duc la pierzare multe suflete. După cum am spus, bogăția nu este rea în sine, ci ea devine un pericol

prin lăcomia pentru dobândirea ei și prin alipirea pătimășă față de ea. Mântuitorul constată cu tristețe: „Cât de greu vor intra cei ce au averi în Împărăția lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Împărăția lui Dumnezeu”. (Luca 18, 24-25.)

Mulți dintre credincioșii de azi care postesc, se roagă, merg la biserică, cu greu reușesc să aibă milă și de cei săraci, împlinesc multe porunci, dar cu greu pot să iasă din egoismul lor și astfel, cu toate „virtuțile” lor, nu vor putea da răspuns bun la judecată, care va fi o judecată a faptelor de milostenie. (Matei, cap. 25) Tot în acest sens, Sfântul Vasile cel Mare, în Omilia a VII-a „Către bogați” remarcă: „Calea cea strâmtă și îngustă, nu te primește, dacă nu lezezi povara bogăției.”

Cât de bine ar fi fost pentru cel bogat, dacă și-ar fi luat cu el „bogăția” din această viață, dacă ar fi știut cum s-o „transfera” dincolo, tocmai prin Lazăr care stătea la poarta sa. Câți „Lazări” ai zilelor noastre nu sunt în jurul nostru și noi nu știm să-i prețuim? Pentru ca să umplem prăpăstiile dintre noi, aici și în veșnicie. Amin.

Patriarhul Justinian Marina (1901-1977)...

Urmare din pagina 1

Patriarhul Justinian Marina a ales alternativa a doua, pentru a salva ceea ce se putea salva în acele timpuri, cu costuri cât mai puține pentru Biserică, pentru că au fost și unele costuri legate de imaginea internă și mai ales externă a Bisericii, care a fost, nu de puține ori, acuzată de pactizare cu puterea comunistă. Desigur, rezistența Bisericii nu a fost atât de mult legată de rezistența externă, în forme externe spectaculoase, cât de rezistența internă, prin rugăciune, credință și speranță.

Această viziune pastorală a Patriarhului Justinian s-a dovedit, în final, ca fiind înțeleaptă și realistă, având rezultate concrete. O parte a viziunii strategice a acestui Patriarh este concretizată în lucrarea „Apostolat Social”, prin care a căutat să găsească un loc concret și folositor Bisericii în ansamblul societății românești. În cele ce urmează, dorim să reținem câteva din reușitele majore ale Patriarhului Justinian, privite în limitele impuse de regimul comunist de odinioară:

1. Prima realizare a sa a fost aceea, de a menține vie lucrarea pastorală-misionară a Bisericii în vremuri tulburi, întunecate și ostile la adresa Bisericii. Locașurile de cult au rămas deschise, oficiindu-se în ele sfintele slujbe, și, mai ales, Sfânta Liturghie, prin care credincioșii au primit puteri sporite pentru a putea rezista încercărilor acelor vremuri. Așa se explică faptul, că la schimbările care au survenit în 1989 majoritatea covârșitoare a populației țării noastre era creștină, botezată, cununată și având o oarecare legătură cu Biserica, putându-și conduce pe cei drag pe ultimul drum în duh de credință și rugăciune, prin slujitorii Bisericii.

Sistemul parohial era coerent și bine structurat, viața parohiilor a cunoscut evoluții importante și chiar surprinzătoare pentru acele vremuri.

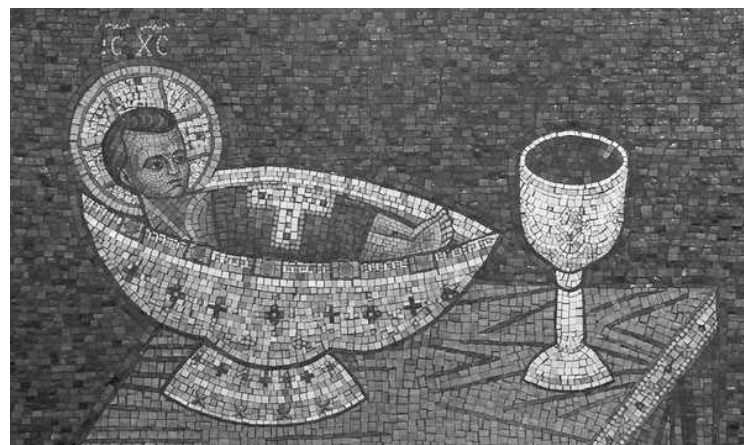
2. Patriarhul Justinian s-a îngrijit ca pregătirea personalului clerical să se poată desfășura în bune condiții în cadrul Seminariilor teologice (6) existente înainte de 1989 la București, Mănăstirea Neamț, Cluj-Napoca, Craiova, Buzău și Caransebeș, precum și cel special și temporar de la Curtea de Argeș, precum și în cele două Institute Teologice de Grad Universitar de la București și Sibiu. A fost conștient de importanța formării viitorilor slujitori ai Bisericii, care să constituie „armata spirituală” a Bisericii. Pentru aceasta, el a întreprins mari eforturi pentru a asigura acestor școli teologice profesori bine pregătiți și cu vocația catedrei.

3. Viața monahală a cunoscut și ea o renaștere, în ciuda faptului, că prin decretul 410 din 1959 aceasta a cunoscut o mare lovitură sub impactul ideologiei totalitare. Se spune, că după această dată, reacția Patriarhului Justinian a fost fermă în fața autorităților comuniste, susținând viața monahală și pe cea bisericească, în general, fiind nevoit să se retragă la mănăstirea Dragoslavele.

4. Cu toate restricțiile existente Patriarhul Justinian s-a îngrijit să tipărească pentru folosul duhovnicesc al credincioșilor Sfânta Scriptură în două ediții, (sub păstoria sa), cărți de rugăciuni, valorosul Catehism din 1952, Filocalia tradusă de părintele Stăniloae, manuale teologice, alte cărți de învățătură creștină și folos duhovnicesc etc.

5. Biserica Ortodoxă Română a avut sub păstoria sa o mare deschidere spre celelalte Biserici Ortodoxe surori, precum și spre celelalte Biserici și confesiuni creștine. În această perioadă Biserica noastră a intrat în marile organisme ecumenice internaționale, și mai ales, în Consiliul Ecumenic al Bisericilor la Adunarea Generală a acestui for ecumenic de la New-Delhi în anul 1961. Aceste relații au avut o importanță deosebită în acele vremuri, pentru ca Ortodoxia românească să se facă cunoscută în străinătate, dar, aceste relații să constituie un fel de supapă de siguranță în contextul restrictiv generat de acel regim opresiv.

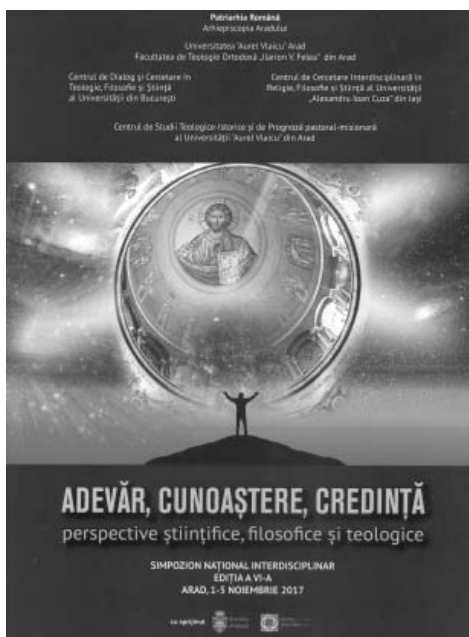
Desigur, mai sunt și alte multe valențe ale activității neobosite a personalității providențiale a Patriarhului Justinian, care poartă amprenta inteligenței, înțelepciunii și viziunii deschizătoare de noi orizonturi de speranță pentru preoțimea și credincioșii ortodocși români.

Simpozion național interdisciplinar: Adevăr, Cunoaștere, Credință. Perspective științifice, filosofice și teologice, la Arad

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, a organizat în perioada perioada 02 – 05 noiembrie 2017, Simpozionul național interdisciplinar: ADEVĂR, CUNOAȘTERE, CREDINȚĂ. Perspective științifice, filosofice și teologice. Acest dialog interdisciplinar a fost inițiat de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel și este la a VI-a ediție, primele cinci ediții desfășurându-se în centrele universitare de la București și Iași. Această ediție are un caracter special întrucât pentru prima dată dialogul interdisciplinar dintre Știință-Filozofie-Teologie este organizat în Transilvania, într-o Facultate de Teologie care continuă în vestul României o tradiție teologică de aproape 200 de ani.

Întâlnirea științifică s-a desfășurat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte TIMOTEI, Arhiepiscop al Aradului, și prin implicarea Centrului de Dialog și Cercetare în Teologie, Filozofie și Știință al Universității din București, al Centrului de Cercetare Interdisciplinară în Religie, Filozofie și Știință al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și al Centrului de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză pastoral-misionară

al Universității „Aurel Vlaicu” din Arad. Evenimentul se va desfășura cu sprijinul Primăriei Municipiului Arad, al Centrului Cultural Județean Arad și al Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.

Necesitatea dialogului dintre Știință, Filozofie și Teologie implică mai multe coordonate: a) deschiderea și conlucrarea prin dialog și proiecte concrete între reprezentanții mai multor domenii ale cunoașterii; b) cultivarea unei conștiințe a dialogului prin depășirea pozițiilor ideologice și autosuficiente care au mar-

cat semnificativ istoria modernă a umanității; c) angajarea dimensiunii mărturisitoare a teologiei ortodoxe fundamentată pe ethosul și Tradiția dogmatică și experimentală a Bisericii; d) construcția unui cadru viabil de conlucrare între Biserică și Universități pe teme actuale care privesc omul și cosmosul; e) iradierea concluziilor dialogului în mediul academic și societatea actuală în vederea unei cunoașteri integrale în care taina și rațiunea, cunoașterea teologică și cunoașterea științifică să fie percepute împreună fără confuzie sau separare, nu doar într-o formă informațională și culturală, ci și profund existențială și experimental-eclisială.

F.A.

Omagierea părintelui Ilarion Felea – în cadrul Serilor duhovnicești de la Catedrala Veche din Arad

În seara zilei de 27 octombrie a.c., preotul lector dr. Filip Albu de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad a susținut o conferință în cadrul *Serilor duhovnicești* organizate de către Asociația „Calea Mântuirii” a Parohiei Ortodoxe Arad-centru.

Îndată după rostirea rugăciunii, părintele profesor dr. Ioan Tulcan, coordonatorul acestui proiect catehetic și duhovnicesc, a prezentat în fața auditorului câteva coordonate ale tematicii anului omagial închinat apărătorilor Ortodoxiei din perioada comunistă, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

După această succintă introducere, a fost salutată prezența conferențiarului, care a ales ca disertație tema: *A trăi, a propovădui și a mărturisi în Duhul Adevărului: Preotul martir Ilarion V. Felea*.

În debutul conferinței sale, părintele Filip a mulțumit organizatorilor pentru invitație, felicitându-i pe cei prezenți

pentru derularea acestui frumos proiect pastoral.

Din cele prezentate de conferențiar au fost reținute, din concluzii, următoarele: „Pentru noi, cei de astăzi, personalitatea părintelui Felea rămâne ca un model vrednic de urmat. De la el învățăm că preoția înseamnă o slujire pastorală a credincioșilor cu timp și fără timp, în care primează câștigarea acestora

pentru Împărăția lui Dumnezeu și nu urmărirea dobândirii unor foloase materiale. Într-o vreme în care oamenii sunt folosiți tocmai pentru câștig financiar, preoția noastră trebuie să le ofere tocmai reversul pe care ei îl caută.

Conștiința aceasta o dobândim prin multă rugăciune particulară legată de cea liturgică, după ritmul cursului anului

bisericesc, după cum ne oferă exemplul părintele Felea. În acest efort duhovnicesc trebuie integrați și credincioșii, fiind obișnuiți cu Spovedania și Cuminecarea frecventă. Așa îi vom putea conștientiza de adevăratul sens al Bisericii, ca *Trup al lui Hristos*.

La acestea se adaugă dragostea sa față de „știința cea înaltă a Teologiei”. Lucrarea pre-

oțască nu se reduce la oficierea mecanică a slujbelor ci presupune o permanentă adăpare din izvorul scrierilor patristice. Mai departe, bagajul de cunoștințe dobândit devine fermentul necesar unei activități catehetice și omiletice roditoare. Tocmai pentru a depăși capcanele unei predici nereușite, în fața unui auditoriu mult mai școlit acum, preotul este dator a-și pregăti predicile sub toate aspectele cerute de regula omiletică: conținut, formă oratorică și stil cât mai elevat.

Prin urmare, chipul de adevărat păstor și slujitor al părintelui Felea ne invită să-l descoperim, iar și iar, din scrierile sale, pentru a ne imprima acele impulsuri necesare spre buna și roditoare lucrare în via Bisericii lui Hristos Domnul.”

După încheierea disertației a urmat o sesiune de dialog cu cei prezenți, părintele Ioan Tulcan mulțumind, la final, invitatului și credincioșilor, pentru frumoasa întâlnire.

F.B.

Taina Spovedaniei sau a Mărturisirii

Spovedania sau pocăința care se mai numește și al „doilea botez” este aplicarea puterii de a „lega și dezlega” păcatele, dată de Hristos Apostolilor și urmașilor lor. La Botez, dominarea păcatului original este suprimată în om, puterea păcatului rămâne totuși ancorată în ființa lui naturală, sub formă de înclinare la păcat. Pentru a se elibera de păcatele făcute după botez, se mărturisesc greșalele, unui episcop sau preot, care dă dezlegare, care conferă harul, șterge păcatele și reîmpacă pe om cu Dumnezeu. Din slăbiciunea firii și în urma ispitelor înșelătoare, omul păcătuiește. În multe feluri toți greșim spune Apostolul Iacob (3, 2). Cine spune că nu mai are nici un păcat acela e un fățarnic, un mincinos (I Ioan 1, 8,10). Cât trăim în trup și în lume, toți greșim, în multe chipuri, și de aceea nu avem dreptul să ne lăudăm decât „în slăbiciunile” noastre ca și Sfântul Apostol Pavel (II Corinteni 12, 5). În nemărginita Sa bunătate și înțelegere față de slăbiciunile firii noastre, ca să ne scape de greutatea și durerea păcatelor pe care le facem cu voce sau fără de voce, din știință sau neștiință, Mântuitorul Iisus Hristos a rânduit Pocăința, taina sfintei Mărturisiri.

„Pocăiți-vă” a fost cel dintâi cuvânt și sămburele propovăduirii Sfântului Ioan Botezătorul (Matei 3, 1-3). „Pocăiți-vă” a fost cel dintâi cuvânt de propovăduire al Domnului Iisus (Matei 4, 17). „Pocăiți-vă” a fost de asemenea cuvântul de început al predicii Apostolilor după Înălțarea Domnului la cer (Faptele Apostolilor 2, 38). Această pocăință era o întoarcere de la păcat și consta în: recunoașterea și mărturisirea păcatului; căință și scârbă față de păcat; hotărârea de a se îndrepta. Acestea la un loc alcătuiau pocăința. Este de la sine înțeles că toată desfășurarea acestor acte ale pocăinței, o înfăptuia omul numai prin puterile sale proprii, fără intervenția harului sfințitor. Abia după ce Mântuitorul ne-a câștigat harul dumnezeiesc sfințitor și a făcut ca prin împreuna lucrare a harului cu cea a omului să se poată înfăptui mântuirea, să poată vorbi de Pocăință ca taină sfântă.

Sfânta Taină a Pocăinței constă în po-

căința omului, pe care și-o face cu puterile lui, la care se adaugă harul sfințitor împărtășit prin dezlegarea sau iertarea păcatelor prin preotul duhovnic sau canonul care se dă penitentului. Sfânta Taină a Pocăinței se mai numește și Spovedanie sau Mărturisire deoarece începe cu mărturisirea păcatelor. Înșușirea de taină a Pocăinței a anunțat-o Mântuitorul când i-a spus lui Petru și prin el și celorlalți Apostoli: „Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri și orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat și în ceruri” (Matei 16, 19). A anunțat-o apoi Apostolilor când le-a spus: „Adevăr grăiesc vouă: oricâte veți lega pe pământ vor fi legate și în cer și oricâte veți dezlega pe pământ vor fi dezlegate și în cer” (Matei 18, 18). A instituit-o după Învierea Sa, ca pe unul din roadele Învierii, când arătându-Se Apostolilor, le-a zis: „Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele le vor fi iertate, cărora le veți ținea vor fi ținute” (Ioan 20, 22-23). Mântuitorul le-a dat Apostolilor Săi puterea de a lega și dezlega, adică de a ierta și de a ține păcatele. Este de la sine înțeles că nu poate fi vorba de iertarea oricărui păcat, după bunul plac, ci despre iertarea păcatelor celor ce fac pocăință și despre ținerea păcatelor celor ce sunt îndărătnici. Această iertare se adaugă la pocăința omului întregind-o și transformând-o în taină. Sfântul Apostol Ioan scrie: „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi. Dacă mărturisim păcatele noastre, el este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată strămbătatea” (I Ioan 1, 8-9). Iertarea păcatelor se face în urma mărturisirii lor, iar aceasta este unul din cele trei elemente constitutive ale pocăinței, care le presupune și pe celelalte două și care înseamnă în general pocăință. Așa se iartă păcatele. Și așa devine pocăința taină. Numai acest înțeles le poate avea și cuvintele Sfântului Apostol Petru: „Pocăiți-vă și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre” (Faptele Apostolilor 3, 19), și cele ale Sfântului Apostol Pavel care zice: „Cu inima credem, ca să ne îndreptăm, iar cu gura

mărturisim ca să ne mântuim” (Romani 10, 10). Mărturisirea nu este numai a credinței noastre ci și a păcatelor noastre. Mărturisirea păcatelor noastre înseamnă pocăință. În pocăință, iertarea și mântuirea vin prin mijlocirea celor ce au de la Mântuitorul puterea de a ierta. Pocăința nu e numai o trebuință religioasă, confesională, o cere și firea noastră însăși. Un păcat greu, care apasă asupra conștiinței și o tulbură, nu poate rămâne multă vreme ascuns. El produce mustrarea insuportabilă a conștiinței. Omul caută să-l descarce de pe suflet, destăinuindu-l cel puțin unui prieten apropiat. Există convingerea că un păcat dacă e mărturisit e mai ușor de suportat și mai puțin greu în ochii altora. Un păcat recunoscut este pe jumătate iertat și pentru cealaltă jumătate se pot găsi mai ușor circumstanțe atenuante spre a se reduce gravitatea sau spre a se ierta cu totul. În orice caz e mai ușor. Prin mărturisirea păcatelor, ceea ce înseamnă recunoașterea vinovăției, căința și hotărârea de a nu mai păcătuia omul își micșorează mustrarea conștiinței și își sporește posibilitatea de a fi iertat. Și aceasta la oameni și în fața oamenilor, cu atât mai mult la Dumnezeu, care în pocăința omului constată cel mai mare act de curaj și de virtute al acestuia, răsplătindu-l cu îndurare și bunătate. Există o linie a păcatului peste care nu se poate trece. Tot ce trece peste ea devine o povară insuportabilă, care trebuie destăinuită, mărturisită, în scopul unei ușurări. Omul este ca un pahar cu apă: când apa depășește capacitatea paharului se revărsă în afară. Așa se revărsă în afară și marele păcat. Unii nu pot trăi cu această povară, care-i mustră amar și unii din acestea încearcă chiar sinuciderea, căutând în moarte scăparea, nedându-și seama că prin aceasta ei nu se îndepărtează ci se apropie de pedeapsa lui Dumnezeu, pierzând și prilejul de a se mai putea îndrepta. Dacă nu se sinucid se chinuie în viață fără de odihnă până se demască singuri. Conștiința lor e un ochi neadormit, e glasul lui Dumnezeu în ei. Iar dacă unii nu pot trăii, alți nu pot muri cu povara marilor păcate dacă nu și le-au ispășit. Se chinuie până le destăinuie

și apoi mor îndată. Toate acestea constituie o dovadă că nu există păcat ascuns și nici scăpare de pedeapsa păcatului uneori nici în viața de aici. Cu atât mai puțin în viața de dincolo, la judecata de apoi. Se adevăresc cuvintele Domnului: „Nimic nu este ascuns care să nu iasă la lumină” (Matei 10, 26), și ale Apostolului că nu este nici o faptură ascunsă înaintea lui Dumnezeu, ci toate sunt goale și descoperite, pentru ochii celui ce în fața căruia ne vom da socoteala” (Evrei 4, 13; Marcu 4, 22; Luca 8,17; 12,2).

Taina Sfintei Spovedanii mișcă inima, mobilizează voința și trezește conștiința, eliberând-o de sub povara păcatelor care o apăsau înainte de mărturisire. Curățirea sufletului și vindecarea neputințelor și slăbiciunilor cauzate de păcat sunt efectele lucrării harului. „Cel ce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără de Mine nu veți putea face nimic” (Ioan 15, 5) spune Mântuitorul. Harul dumnezeiesc creează în noi acea înclinare sufletească numai spre bine, spre un început nou de viață. Această dispoziție lăuntrică născută de căință și încălzită de har o citim pe fetele atâtor credincioși care după mărturisire și dezlegare răspândesc în jurul lor seninătate, liniște și bucurie sfântă. Este transformarea pe care o produce puterea lucrătoare a Tainei Spovedaniei. Această stare sufletească echilibrată, pașnică și liniștită trebuie să o păstreze penitentul pe tot parcursul vieții lui. Să urască și să evite păcatul și să înceapă o viață nouă corespunzătoare legilor și poruncilor morale divine. Taina Sfintei Mărturisiri se poate face oricând, dar Taina Pocăinței se împărtășește celor ce se pregătesc a primi Sfânta Cuminecătură, pe temeiul cuvintelor Sfântului Apostol Pavel: „Cerceteze-se omul pe sine și numai așa să mănânce din această pâine și să bea din acest pahar” (I Corinteni 11, 27-30). Această cercetare de sine nu poate fi altceva decât Taina Pocăinței, prin care pregătim trupul și sufletul nostru în chipul cel mai deplin pentru primirea Trupului și Sângelui Domnului.

Ioan Claudiu MOCA

ȘTIRI

Te Deum la împlinirea a zece ani de slujire ai Preafericitului Părinte Daniel ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a oficiat sâmbătă dimineață, începând cu ora 9:00, slujba de Te Deum cu prilejul împlinirii a zece ani de patriarhat ai Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

La acest eveniment aniversar au participat: PF Kirill, Patriarhul Moscovei și al Întregii Rusii, PF Anastasie, Arhiepiscopul Tiranei, Durresului și al întregii Albanii, PF Rastislav, Mitropolitul Bisericii Ortodoxe din Ținuturile Cehiei și din Slovacia, alți ierarhi străini și membrii Sfântului Sinod al Bisericii noastre.

Patriarhul Daniel a mulțumit IPS Teofan pentru daruri și felicitări, apoi și-a exprimat recunoștința și mulțumirea față de toți cei care au slujit Biserica în acești zece ani.

În continuare, de la ora 10:00, în Aula Magna „Teodist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, s-a desfășurat ședința solemnă a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, dedicată Anului omagial și comemorativ 2017.

Slujire arhierescă la Biserica „Sf. M. Mc. Dimitrie” din Parohia Vladimirescu I

În Duminica a XXIV-a după Rusalii, 29 octombrie 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din Parohia Vladimirescu I, pentru a sărbători pe ocrotitorul spiritual al parohiei. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica parohială cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în prezența autorităților locale și a numeroșilor credincioși, tineri și vârstnici.

Cuvântul de învățătură rostit de Chiriarh a fost pus sub titlul „Pământ sfințit” (în legătura sărbătoririlor Patriarhiei Române privind aniversarea unui deceniu de arhipăstorie a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a anului omagial și comemorativ și potrivit citirilor

scripturistice ale duminicii: Efeseni 2; Luca 8), în care a prezentat viețile sfinților Dimitrie Izvorătorul de Mir, Dimitrie cel Nou și Serafim de Sarov, cinstiți în aceste zile, oglindindu-se unitatea Ortodoxiei de pretutindeni și mai ales a popoarelor ce au purtat greutățile vremurilor, pilduirea celor pomeniți fiind pentru creștini îndemnul de a stăruî în râvna spre asemănarea cu Dumnezeu. Sfintele lor moaște sunt mărturie a sfințirii celor ce ne înconjoară, prin îmbunătățirea continuă a propriei ființe, având harul divin de care se învrednicește întreaga făptură. Hramul bisericii parohiale sub ocrotirea spirituală a Sfântului Mare Mc. Dimitrie, prilejuiește și în acest loc trăirea în atmosfera praznicului amintit. Referitor la Evanghelia zilei, Înaltpreasfinția Sa a mai adăugat că „vindecarea și învierea, săvârșite de Mântuitorul, dau o deplină încredințare despre puterea lui Dumnezeu care plinește toate spre bine”.

La final, părintele paroh Petru Bercean-Negrean a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru prezența în mijlocul păstoriților săi la acest ceas de sărbătoare a parohiei, precum și tuturor slujitorilor și credincioșilor prezenți.

Prezență arhierescă la hramul bisericii din Conop

În ziua de sărbătorire a Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, joi, 26 octombrie 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a fost prezent la hramul Parohiei Conop, Protopopiatul Lipova.

Sfânta Liturghie a fost oficiată de un sobor de preoți, sub protia părintelui Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului în prezența numeroșilor credincioși și a tinerilor și copiilor participanți la programele catehetice ale parohiei. Din sobor, alături de părintele consilier, a făcut parte și părintele Ioan Jidoi, protopopul Lipovei.

La momentul convenit, Chiriarhul locului, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a rostit un cuvânt de învățătură pus sub titlul „Jertfelnicie pilduitoare” (cf. citirilor scripturistice ale sărbătorii) în care a prezentat viețile sfinților din aceste zile, între care strălucesc Sfântul Mare Mc. Dimitrie și Sfântul Cuv. Dimitrie Basarabov, amintind și de prăznuirea lor în mod deosebit în Capitala țării, cu participarea reprezentanților Bisericii Ortodoxe surori. Înaltpreasfinția Sa a mai amintit că sfinții din aceste zile reprezintă icoana sfinților militari, care s-au jertfit pentru credința lor în Hristos iar Sfântul Dimitrie cel Nou arată câmpul jertfelniciei vieții monahale. Numele lor în limba noastră se tâlmăcește în legătura pământului și îndeletnicirilor privind lucrarea acestuia, ceea ce motivează, desigur, între altele, și alegerea hramului bisericii de către credincioșii locului. În acest context se invocă harul lui Dumnezeu prin rugăciunile celor pomeniți pentru roada pământului și propășirea în tot lucrul bun, a mai adăugat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul Sfintei Liturghii, Ierarhul arădean l-a felicitat pe părintele paroh Sorin Ciurlea pentru frumoasa activitate pastoral-misionară pe care o desfășoară în cadrul parohiei, în mod special în mijlocul tinerilor școlari.

În continuare, soborul de preoți au înconjurat biserica cu icoana hramului, prapori și au rostit ectenii, după cum este tradiția locului în ziua hramului.

După aceasta preoții în sobor au săvârșit Taina Sfântului Maslu în biserica parohială și un parastas pentru toți ctitorii, slujitorii și ostenitorii acestei biserici. Cuvântul de învățătură a aparținut părintelui Iustin Popovici. Tot astăzi a avut loc și întrunirea cercului misionar

nr. 2 Radna, coordonat de către părintele Marius Murgu. Referatul cu tema „Patriarhul Iustinian – înțelept apărător al Bisericii în timpul regimului comunist” a fost susținut de către părintele Stelian Covăsânțan de la Parohia Cladova.

Răspunsurile liturgice au fost oferite de către un grup de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din Arad și de către cântăreții parohiilor vecine.

La acest eveniment al parohiei au fost prezenți domnul Iustin Cionca, președintele Consiliului Județean Arad, domnul primar al Comunei Conop și alți invitați de seamă.

Ziua armatei sărbătorită de arădeni

Sărbătorirea Armatei Române la Păuliș

Miercuri, 25 octombrie 2017, sărbătorirea Zilei Armatei Române a început la Păuliș printr-o Ceremonie oficiată la Monumentul Eroilor. Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a săvârșit o slujbă religioasă, în prezența domnului Mihai Fîfor, Ministrul Apărării, a domnului Dorel Căprar, președintele Comisiei permanente a Camerei Deputaților pentru Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională, a domnului general Nicolae Ciuca, Șeful Statului Major al Apărării, a domnului deputat Florin Tripa, a doamnei Florentina Horgea, prefectul Județului Arad, a domnului Ioan Turcin, Primarul localității Păuliș, a militarilor din Batalionul 191 Infanterie „Colonel Radu Golescu”, precum și a doi distinși veterani, Maior în retragere Mihai Popescu și Maior în retragere Victor Oltei.

Manifestări de Ziua Armatei în Municipiul Arad

După ceremonia de la Păuliș, Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, însoțit de Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului au fost prezenți la Monumentul Ostașului Român din Piața Avram Iancu. Manifestarea a debutat cu intonarea Imnului de Stat, după care soborul de slujitori au săvârșit o slujbă de pomenire pentru luptătorii armatei române, întru apărarea gliei și credinței strămoșești. La cele două ceremonii au participat și reprezentanții celor două universități arădene. Ceremonia a continuat cu depuneri de coroane și jerbe de flori la Monumentul Ostașului Român, iar Garda de onoare a defilat.

(Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 Sorin GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.